

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 1839/ /2009. RP.

Előadó: dr. Oletics Zsolt r. alezredes

Telefon: 06 (1) 443-5674

Tárgy: alapvető jogot sértő

rendőri intézkedés

elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a **panaszos** által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 422/2010. (IX. 29.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése *a*

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

A panaszos 2008. május 10-én egy gépjármű utasaként vett részt a közúti forgalomban. A gépjármű kikanyarodott egy „Állj! Elsőbbségadás kötelező” táblával védett útvonalra. Az ezen az útvonalon haladó egyenruhás, de civil járműben közlekedő rendőrök – a panaszos és a járművezető által vitatott – megítélése szerint a panaszos mellett ülő járművezető nem az elsőbbségadási kötelezettségnek megfelelően járt el, mivel őket fékezésre kényszerítette. Emiatt a járművet, amelyben a panaszos utazott megállították, és a vezetőt igazoltatni kezdték. A panaszosban a rendőr viselkedése alapján az a benyomás alakult ki, hogy a rendőr a vezetőt vesztegetésre igyekszik rábírní, illetve egy idő után azzal kapcsolatban is kétségei támadtak, hogy valóban rendőrrel van szó (egyrészt a rendőr viselkedése miatt, másrészt azért, mert a rendőrök civil gépkocsiban ültek, és a panaszos szerint könnyű rendőregyenruhát szerezni). Ezért a panaszos kiszállt a kocsiból, és kérdőre vonta a rendőrt, aki ekkor őt „a hasával lökdöste el a helyszínről”. Ezután a panaszos arra szólította fel a rendőrt, hogy igazolja magát, de a rendőr erre nem volt hajlandó. Ekkor szóváltás kezdődött, a rendőr egyre erőszakosabbá és indulatosabbá vált, majd ő kezdte követelni, hogy a panaszos igazolja magát. A panaszos felindultságában közölte, hogy ennek a rendőrnek nem, csak a társának hajlandó igazolni magát, a másik rendőr azonban – arra hivatkozva, hogy őt vidékről vezényelték fel, és csupán kisegít – nem akarta elvenni a panaszos személyi igazolványát. Miután a panaszos igazoltatása ily módon megghiúsult, a rendőr magából kikelve, „elvörösödve” üvöltözni kezdett a panaszossal, hátracsavarta a karját, és belökte a panaszost a rendőrségi járműbe (olyan módon, hogy csak a szerencsének köszönhetően került el a panaszos a fejsérülést), majd előállította a XIV. kerületi kapitányságra. (Az egyik – 2008. szeptember 22-én kelt – beadványában a panaszos arra utal, hogy a kezében volt az igazolványa, amikor beszállították a kapitányságra.). Mielőtt elindultak volna, a panaszos társaságában utazó személy még szeretett volna kérdezni valamit, de az intézkedő rendőr őt durván ellökte a rendőrautótól, majd a rendőrök 80-90 km/h-ás sebességgel, több közlekedési szabályt megsértve száguldottak be a panaszossal a kapitányságra. A panaszos szerint a rendőröknek ezzel az volt a célja, hogy „lerázzák” a panaszos útitársát, aki – egyébként a rendőrökkel történt megbeszélés alapján – a saját autójával próbálta a rendőröket követni a kapitányságig. A panaszos szerint a rendőrök ezzel a vezetési stílussal veszélyeztették a testi épségét. A panaszos sérelmezi, hogy az ügyeletes tisztnek jelezte a panaszát, de az kinevette őt, majd amikor a panaszos közölte, hogy feljelentéssel kíván élni, mivel a beszállítása során veszélyben volt, az ügyeletes megfenyegette, hogy ha nem a rendőrség által megkívánt módon viselkedik, akkor akár estig is élvezheti a rendőrség „vendégszeretetét”. A panaszost a rendőrkapitányságra személyi igazolvánnyal a kezében, erőszakosan vitték be, ott az igazolványt „nem fogadták el”, és az előállítás okáról sem voltak hajlandóak igazolást kiállítani. Korábban is kívánt panaszt tenni, rögtön az előállításakor, azonban erre nem adtak lehetőséget, és később is – még határidőn belül – a Teve utcai rendőrségi épületbe ment panaszt tenni, azonban negyven perc várakozás után sem jutott be.

II.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratok az alábbiakat tartalmazzák.

Az érintett rendőrök jelentése szerint 2008. május 10-én 14 óra 15 perckor igazoltatták a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint, továbbá előállítására a 33. § (2) a) pontja alapján (az igazolást megtagadó személy) került sor. Az előállítás okáról és idejéről az Rtv. 33. § (4) bekezdése szerint igazolást adtak ki, az előállítás oka 14 óra 40 perckor megszűnt, a panaszost ekkor szabadították.

A jelentés szerint a rendőr egy gépkocsi sofőrjét vonta intézkedés alá, azonban az intézkedést a kocsis utasa, – azaz a panaszos – „folyamatosan akadályozta, mondván, hogy az jogszerűtlen, és nem büntethet[ik] meg a szgk. vezetőjét”. A panaszos a gépkocsiból kiszállt, közvetlenül a rendőr mellé állt, „véltetően testi fölényét mutatva”. Az intézkedő rendőr felszólította a panaszost, hogy ne akadályozza az intézkedést, vele szemben nem intézkednek, nem ő követte el a szabálysértést.

A panaszos azonban közölte, hogy őt ez nem érdekli, felírta a rendőrök nevét, és „követelte” a jelvéyszámukat. A rendőr közölte, hogy majd az intézkedés végén azt is megadják, ha nem sikerülne leolvasni. Ezek után a panaszos tovább inzultálta az intézkedő rendőrt, valamint „agresszívan közölte”, hogy úgyis „megszívátja” őket, fel fogja őket jelenteni, mert az eset nem az általuk leírtak szerint történt, és nem is olyan súlyú, ráadásul inkább a rendőröknek kellett volna lassítaniuk, mert túl gyorsan haladtak.

A rendőri jelentés szerint a panaszos „folyamatosan provokált, rendszeresen agresszív hangnemben, erősen gesztikulálva” szidalmazta a rendőrt, többször közvetlen testközelbe kerülve hozzá. Ezért fordulhatott elő, hogy a rendőr a nagy forgalom elől az útestről a két gépkocsi közé lépve hozzáért a panaszoshoz, mire ő közölte, hogy feljelenti, mert fel akarta lökni, és most legszívesebben „behúzná a fejét a sapkába, és letépné a fejét”.

A rendőrök, miután a sofőrrel szemben befejezték az intézkedést, a panaszosnak megadták jelvéyszámukat és beosztási helyüket (nevüket a panaszos már korábban leírta a névtábláról). Ezt követően az intézkedő rendőr közölte vele, hogy amennyiben továbbra sem igazolja magát, előállítja a kerületi rendőrkapitányságra. Miután ezeket az eseményeket a rendőr jelentette az ügyeletnek és a parancsnoknak, és a panaszos továbbra sem volt hajlandó – egyik rendőrnek sem – igazolni magát, enyhe testi kényszert alkalmazva, karfogással besegítette a szolgálati gépkocsiba, majd a rendőrkapitányságra sérülésmentesen előállította, és a személyazonosságát megállapította. A panaszos a körözési nyilvántartásban nem szerepelt.

A rendőri jelentés megjegyzi, hogy a panaszos a beszállítás során folyamatosan feljelentéssel fenyegette az intézkedő rendőrt azt állítva, hogy az előállítás során a rendőr a gyorsasággal a panaszos életét kockáztatta, életveszélyesen fordult meg a rendőrségi gépkocsival. „Sorozatos vélt és egyébként alaptalan sérelmeivel” az ügyeletes tiszt előtt is „megrágalmazta” a rendőrt, aki a jelentése szerint végig kulturáltan intézkedett és beszélt, még a panaszos „primitív megnyilvánulásai alatt is”. A rendőri jelentés szerint a panaszossal szemben az általa elkövetett cselekmény miatt szabálysértési feljelentést kívántak tenni.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az igazoltatás és előállítás jogszerű, szakszerű és arányos volt.

A panaszos részére kiállított és általa is aláírt igazolás szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) a) pontja alapján állították elő, előállításra 14 óra 15 perctől 14 óra 40 percig tartott. Az igazoláson nincs kitöltve az arra vonatkozó rész, hogy a panaszosnak panasza vagy sérülése keletkezett-e, de az iratra a panaszos rávezette sérelmét, miszerint az intézkedő rendőr őt a hasával lökte el, amit kifogásolt, és ezért nem volt hajlandó neki átadni az igazolványát.

Az igazoláson szerepelnek az állampolgári jogok országgyűlési biztosa és a Magyar Helsinki Bizottság (elavult) elérhetőségei.

A szabálysértési eljárásban született elsőfokú határozat – amely a panaszost 30.000,- Ft pénzbírsággal sújtotta személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése miatt – az alábbiak szerint foglalja össze a tényállást. A panaszos által utasként használt gépkocsit 2008. május 10-én 14 óra 15 perckor vonták rendőri intézkedés alá, melynek során a panaszos nem igazolta magát hitelt érdemlően, illetve az igazolást megtagadta, ezért, „szabálysértés továbbfolytatása miatt előállításra került”. A határozat szerint a panaszos cselekménye alkalmas a „személyazonosság igazolásával kapcsolatos kötelességek megszegése” szabálysértés megállapítására. A magatartás a 168/1999. (XI. 24.)

Korm. r. 33. §-ába ütközik, és a 218/1999. Korm. r. 27. §-a szerint 100.000,- Ft-ig terjedő pénzbírság kiszabásával büntetendő. A határozat, – figyelembe véve a cselekmény tárgyi súlyát, az elkövetés körülményeit, illetve azt, hogy a panaszos két éven belül szabálysértés elkövetése miatt nem volt elmarasztalva –, 30.000,- Ft pénzbírságot szabott ki.

A panaszos által benyújtott kifogás folytán eljáró Pesti Központi Kerületi Bíróság az elsőfokú határozatot hatályban tartotta, ugyanakkor jelezte: aggályos, hogy a szabálysértési határozatot hozó hatóság a tényállást kizárólag a rendőri feljelentésre alapozta, sem a panaszost, sem a gépkocsi vezetőjét nem hallgatta meg, és a szükséges szembesítéseket nem tartotta meg. Jelezte a végzés azt is, hogy ezek a hiányosságok csak akkor küszöbölhetők ki, ha a panaszos tárgyalás tartását kéri, mivel a kifogás nyomán lefolytatott bírósági eljárásban bizonyítás felvételének nincsen helye. A panaszos ezt követően tárgyalás tartását kérte, de Pesti Központi Kerületi Bíróság a tárgyalás megtartását követően is hatályban tartotta a panaszosra nézve terhes szabálysértési határozatot. A tárgyaláson elhangzottakat a *bírósági végzés* az alábbiak szerint foglalta össze. A panaszos a tárgyaláson elismerte, hogy a kérdéses kereszteződésen gépkocsival áthajtottak a rendőrautó előtt, de szerinte nem zavarták a rendőröket, ezért úgy vélte, az intézkedés célja csak az volt, hogy megbüntessék a vezetőt. Először az intézkedő rendőr ment oda az autóhoz, ekkor a panaszos még nem szólt bele a beszélgetésbe, mert telefonált. A rendőr sem volt ekkor még indulatos, közölte, hogy az elsőbbségi jog megsértése miatt intézkedik. A panaszosnak azonban már ekkor úgy tűnt, hogy az intézkedő rendőr „zsebre akart dolgozni”, ugyanis azt mondta a vezetőnek, hogy „ha idejön a kollégám, más lesz a tényállás”. Azt a panaszos elismerte, hogy a sofőrnek ugyanez nem tűnt fel. Később a panaszos úgy nyilatkozott, hogy abból következtetett a „zsebre bírságolás” szándékára, hogy a rendőrnek nem volt oka bírságolni, majd azt is mondta, hogy a rendőr „testbeszéde” is erre a szándékra utalt, az intézkedő rendőr ugyanis félig behajolt az autóba. Azonban a bíróság a végzésében rögzíti, hogy erre a momentumra a sofőr szintén nem emlékezett. A helyszínen a panaszos – elmondása szerint – nem szidalmazta a rendőröket, csak azt mondta az intézkedéskor, amikor kiszállt, hogy „ez így nem fog menni”. Elmondta azt is, hogy a másik rendőr az intézkedés kezdetén még az autóban maradt, csak 4-5 perc elteltével szállt ki onnan, és ő ezt követően is végig kulturáltan viselkedett. A panaszos elmondta, hogy csak akkor szállt ki az autóból, amikor látta, hogy a rendőr meg akarja büntetni a sofőrt (ekkor hangzott el a panaszos részéről, hogy „ez így nem fog menni”). Az intézkedő rendőrnek már ekkor vörös volt az arca, „majdnem fegyvert fogott rá”. A panaszos neki nem akarta magát igazolni, viszont kérte, hogy az intézkedő rendőr igazolja magát, mert „cselekedetei nem egy rendőrhöz méltóak voltak”. Miután a rendőr megtagadta az igazolást, a panaszost akarta igazoltatni, pedig a panaszos álláspontja szerint ő nem csinált semmit, a rendőrök mégis erősítést kértek. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a másik rendőrnek oda is adta az igazolványát, azonban a bepanaszolt rendőr azt kikapta a kezéből, és visszaadta a panaszosnak, és nem engedte, hogy a másik rendőrhöz odamenjen. Később ezzel szemben a bíróság szerint a panaszos azt nyilatkozta, hogy a másik rendőrrel közölte, hogy neki hajlandó igazolni magát, de a másik rendőr azt válaszolta, hogy ebbe nem szólhat bele. A panaszos elismerte, hogy a helyszínen kijelentette, hogy az intézkedő rendőrnek nem igazolja magát, mert kétsége van afelől, hogy ő rendőr. A tárgyalás későbbi szakaszában megismételte, hogy az igazoltató rendőr viselkedése számára sértő volt, a rendőr őt a hasával lökdöste le az útról, és attól félt, hogy fegyvert fog rá. Később azt is kiemelte, hogy a rendőr „a fegyvere után kapkodott”. Sérelmezte továbbá, hogy bár önként be akart menni a rendőrökkel a kapitányságra, „kicsavarták a kezét”, és a kapitányságig „száguldoztak vele”.

A szabálysértési eljárásban tanúként meghallgatott másik rendőr elmondta, hogy civil autóban közlekedtek, amikor észlelték, hogy a kereszteződésben a stoptábla ellenére egy autó eléjük vág, ezért a gépkocsit később intézkedés alá vonták. Amikor megálltak, a kollégája

kiszállt, a vezetőhöz ment, míg ő a gépkocsit biztosította. Határozottan azt állította, hogy az intézkedésnél mindvégig jelen volt, a kocsiból egyszerre szálltak ki. Amikor a kocsit biztosította, a panaszos még az autóban telefonált. Amikor az intézkedő kollégája mellé ért, a panaszos az autóból kiszállt, és közölte, hogy a sofőr ne mondjon semmit, „majd ő megszívhatja őket”. A rendőr kizártnak tartotta, hogy kollégája meg akarta volna vesztegetni a sofőrt, de egyébként sem lett volna ideje rá. Az ablakon se hajolt be a kollégája, saját érdekében sem. Amikor a panaszos kiszállt az autóból, mondták neki, hogy a füves részre álljon, de ő azt válaszolta, hogy ha a rendőrök állhatnak az úton, akkor ő is. A tanúként meghallgatott rendőr szerint a panaszos már a helyszínen azt állította, hogy az intézkedő rendőr a hasával akarta őt ellökdösni, ezért akarta felírni a jelvéyszámukat. A rendőr úgy nyilatkozott, hogy azért intézkedtek a panaszossal szemben, mert a rendőri intézkedést akadályozta: közel ment hozzájuk, miközben ők hátráltak, magyarázott nekik, és az adataikat követelte. A panaszos, amikor személyazonossága igazolására szólították fel, közölte, hogy a vele szemben intézkedő rendőrrel nem foglalkozik, mert ő nem rendőr. Ekkor ő is felszólította, hogy adja oda neki az igazolványt, de neki sem igazolta magát. A rendőr határozottan állította, hogy a panaszos igazolványa csak a rendőrkapitányságon került elő, a helyszíni intézkedés során nem. Tagadta, hogy szó lett volna arról, hogy ő nem intézkedhet, mert kisegítő, hiszen ő ugyanolyan jogkörrel rendelkezett az intézkedés alatt, mint kollégája.

A tárgyaláson tanúként meghallgatták az intézkedő rendőrt is, aki elmondta, hogy egy közlekedési szabálysértés miatt bontakozott ki a vita, és a panaszossal szembeni intézkedés. Elmondása szerint, amikor a gépkocsi sofőrjét az elsőbbségadási kötelezettség megszegése miatt intézkedés alá vonták, a panaszos a jobb első ülésen ült és telefonált. A rendőr az intézkedés megkezdésekor bemutatkozott, elkérte a vezető iratait, majd közölte a szabálysértés tényét. A sofőr azt válaszolta, hogy az adott kereszteződésen nem lehet másképp áthajtani. Eközben a panaszos még mindig telefonált. A rendőr az intézkedés alatt nem hajolt be az autó ablakán, végig az autó mellett állt, míg kollégája az intézkedés megkezdésekor az autót biztosította. Vitatta, hogy a kollégája később szállt volna ki a rendőrautóból. Elmondta: az intézkedésnél ő volt a járőrvezető, ami rendszerint rendfokozattól vagy beosztásban eltöltött időtől függ, azonban az intézkedést nem csak ő kezdeményezhette. A panaszossal szemben azért intézkedtek, mert amikor a sofőrrel közölték, hogy szabálysértési feljelentést tesznek ellene, és elkezdett jegyzetelni, a panaszos letette a telefont, és az autóból kiszállva az intézkedést akadályozni kezdte. Nyomdafestéket nem tűrő hangneme, „kakaskodó jelleggel testi fölényének hangsúlyozása” elvonta a rendőr figyelmét az eredeti intézkedésről. A panaszos közölte, hogy a sofőr nem követett el szabálysértést, nincs ok, hogy ellene szabálysértési feljelentést tegyenek. Amikor felszólították, hogy menjen a jármű másik oldalára, konfliktus alakult ki, de a helyszínen nem hangzott el a panaszos részéről, hogy zsebre bírágólast feltételezett volna. Azt kérte, hogy a rendőrök adják meg a jelvéyszámukat, mert fel lesznek jelentve. Amikor személyazonosságának igazolására szólították fel, a panaszos azt mondta, hogy az intézkedő rendőrrel nem tárgyal, mert nem rendőr, de végül a kollégájának sem igazolta magát. Miután ismételt felszólították, hogy adja át az iratait, azonban ennek a felszólításnak sem tett eleget, az intézkedő rendőr a történeteket jelentette a parancsnoknak, aki utasítást adott a panaszos előállítására. Ekkor látszott a panaszoson, hogy elbizonytalanodik. A rendőr vitatta, hogy a panaszos személyi igazolványa a helyszínen előkerült volna, illetve, hogy ő a kollégája kezéből kitépve a panaszosnak azt visszaadta volna. Az igazolvány csak a rendőrkapitányságon került elő, azt a panaszos az ügyeletesnek vagy a váltásparancsnoknak adta át.

A gépkocsi sofőrje tanúkénti meghallgatása során elmondta, hogy amikor az áthajtás miatt intézkedtek vele szemben, félreállt. Emlékezete szerint az intézkedő rendőr bemutatkozott, közölte a szabálysértés tényét, és elkérte az iratait. Elmondta azt is, hogy

megijedt a kopasz, napszemüveget viselő rendőrtől, nem értette a helyzetet, ezért kérdezte, hogy mit követett el. Az intézkedő rendőr nem volt tiszteletlen, csak a megjelenése keltett benne félelmet. A panaszos ekkor a védelmére kelt, megkérdezte a rendőröket, hogy mit akarnak. Majd „mindenki hajtogatta a magáét”, aztán egyszer arra lett figyelmes, hogy az intézkedő rendőr a hasával lökdösi a panaszost, amit a panaszos kikért magának. Annak ellenére, hogy egyenruhában voltak a rendőrök, a vezetőnek „kétségei voltak az eljárást illetően”. A konfliktus közben a panaszos elkérte a rendőrök igazolványát, ezt követően a rendőrök is elkérték a panaszos igazolványát. Arra a vezető nem emlékezett, hogy hányszor kérték el a panaszos igazolványát, talán háromszor, azonban a panaszos annak átadását megtagadta, mert nem értette, hogy miért állították meg őket. A panaszost az intézkedést kezdeményező rendőr igazoltatta. Amikor a másik rendőr igazolta magát, a panaszos át akarta adni neki az igazolványát, de a rendőr ezt azzal hárította el, hogy ő nem veheti át, mert csak fel van rendelve. Ekkor az intézkedő rendőr kikapta kollégája kezéből az igazolványt, és visszaadta a panaszosnak, közölve, hogy most már beviszik. Közben ugyanis telefonált a kapitányságra, hogy erősítést kér. A sofőr elmondta azt is, hogy a rendőrök azonosító száma jól látható volt.

A bíróság a szóbeli előadások és a rendőri jelentés alapján megállapította, hogy a panaszos és a sofőr is elismerte, hogy a panaszos nem adta át az őt igazoltató rendőrnek a személyi igazolványát, az igazolást kifejezetten megtagadta. A későbbi események abból a szempontból már nem bírnak jelentőséggel, hogy ezzel a mozzanattal a panaszos a szabálysértési tényállást már megvalósította. Ráadásul a bíróság indokolása szerint kétség fért a panaszos szavahihetőségéhez, aki a sofőrrel szembeni eljárás tárgyalása során rögzített jegyzőkönyvben foglaltaktól eltérően nyilatkozott. Ezzel szemben az intézkedő rendőr előadása következetes volt, abban nem mutatkozott belső ellentmondás. A bíróság tehát a szabálysértés elkövetését megállapította, a hasonló jellegű szabálysértések elszaporodottságát súlyosító, míg azt, hogy a panaszos szabálysértés miatt korábban elmarasztalva nem volt, enyhítő körülményként értékelte, és a bíróság korábbi végzését helybenhagyta.

A megismételt elsőfokú panaszeljáráásban hozott határozat – mellyel szemben a panaszos fellebbezéssel élt, illetve kérte, hogy panaszát a Testület vizsgálja ki – a panasznak részben helyt adott. A határozatban megállapított tényállás szerint az érintett rendőrök a BRFK XIV. kerületi Rendőrkapitányság járóreiként teljesítettek egyenruhás szolgálatot egy szolgálati jelleg nélküli gépkocsival. Ennek során a később intézkedő rendőr észlelte, hogy a kérdéses kereszteződésnél egy tőle balra érkező gépkocsi az elsőbbség megadása nélkül halad át, ami miatt a rendőrségi jármű fékezésre kényszerült. Ezért a szolgálati gépkocsival intézkedés céljából a szabálytalankodó jármű után hajtott, és megállásra kényszerítette. A rendőrségi határozat szerint nem lehetett feloldani azt az ellentmondást, hogy a sofőr elkövette-e a szabálysértést, ezt a panaszos és a sofőr nem ismerte el, az intézkedő rendőr annak bekövetkeztét határozottan állította, míg a másik rendőr az eseményt nem észlelte. Ellentmondás volt abban a tekintetben is, hogy a panaszos és a sofőr szerint az intézkedő rendőr kollégája mindaddig a gépkocsiban maradt, míg a panaszos ki nem szállt a gépkocsiból, hogy egyet nem értését kifejezze. A rendőrök elmondása szerint viszont ők együtt szálltak ki, és amíg egyikük intézkedett, a kollégája az intézkedést biztosította. Nem sikerült tisztázni azt sem, hogy a panaszos – ahogy azt a rendőri jelentés rögzíti –, valóban tett-e a rendőrökre nézve sértő, fenyegető kijelentéseket. Ezt a panaszos cáfolta, és azt állította, hogy éppen az intézkedő rendőr volt az, aki emelt hangon beszélt vele. A rendőrök a panaszossal ellentétesen állították azt is, hogy az úttestről folyt volna a sofőrrel szembeni intézkedés, és hogy a panaszost az intézkedő rendőr a hasával lökdöste volna le a két gépjármű közötti területről. A rendőri nyilatkozatok szerint viszont sor kerülhetett arra, hogy a szűk helyen érintkezhetett a panaszos és az intézkedő rendőr, aki az útpadkán próbálta

folytatni az intézkedést. A rendőrök egybehangzóan állították, hogy a panaszos akadályozni akarta az intézkedés végrehajtását, és hogy amikor a panaszos kérte, hogy igazolják magukat, közölték vele, hogy nevüket és jelvéyszámukat az intézkedés végén megmondják. Egyezően állította mindkét oldal, hogy a panaszos a rendőri felszólítás ellenére nem igazolta magát. Nem lehetett azonban tisztázni, hogy a panaszos valóban átadta-e igazolványát az intézkedő rendőr kollégájának, és hogy azt az intézkedő rendőr valóban visszaadta-e. A rendőrök szerint a bepanaszolt rendőr társa felajánlotta, hogy neki igazolja magát a panaszos, de a panaszos erre sem volt hajlandó. Ekkor közölte vele az intézkedő rendőr, hogy személyazonossága igazolásának megtagadása miatt előállítja. A panaszos sérelmezte azt is, amit a sofőr tanúként megerősített, hogy a rendőrök a panaszos karját a rendőrségi autóba ültetéskor hátracsavarták. A rendőrök egybehangzóan állították, hogy csak a panaszos felkarját fogták meg hátulról, ez fájdalmat nem okozhatott, nem volt csavaró jellegű. A megragadás szükségességét azzal indokolták, hogy – az intézkedő rendőr szerint – a panaszos meglepődöttnek tűnt, ezért a fogás és a kísérés indokoltnak látszott. Bilincs alkalmazására nem volt szükség. Nem sikerült feloldani azt az ellentmondást sem, hogy az intézkedő rendőr ellökte-e a szolgálati gépkocsitól a sofőrt, amikor a panaszost előállították. A rendőr annyit ismert el, hogy a kezét odatette a gépjármű ajtajához, jelezve, hogy azt nem szabad kinyitni. A panasz szerint azonban az intézkedő rendőr azért szállt ki a szolgálati gépjárműből, mert azt a sofőr a panaszos oldalán kinyitotta, és ekkor került sor arra, hogy a rendőr megragadta a csuklóját és ellökte. Felmerült, hogy erre azért lehetett mód, mert mindkét rendőr előre ült, és csak a sofőr említett fellépését követően ült hátra egyikük a panaszos mellé. Ezt a rendőrök egybehangzóan cáfolták. Nem volt igazolható az eljárás során az sem, hogy a rendőrök az előállítás során 80-90 km/h-s sebességgel közlekedtek volna, és többszörös szabálysértést követtek volna el. Az előállítás 25 percig tartott, és a személyazonosság megállapítására korlátozódott. A vizsgálat megállapította azonban, hogy az igazoláson a panaszos által leírt sérelmet nem vették figyelembe, továbbá számára ott, helyben nem tették lehetővé a részletes, jegyzőkönyvben rögzített panasztételt. Nem volt továbbá biztosított a sofőr panasztételi joga, mivel nem jutott be a kapitányság épületébe. Egyebekben a határozat megállapítja, hogy a rendőri intézkedés jogszerű volt, a „zsebre bírságolás” célját nem tudta megerősíteni a vizsgálat.

III.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján az alábbi tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

A panaszos 2008. május 10-én 14 óra 15 perc körüli időben egy másik személy által vezetett személygépkocsiban utazott, amikor rendőri intézkedés alá vonták a jármű sofőrjét, mert ő az elsőbbség szabályait megszegte. Az egyenruhában szolgálatot teljesítő rendőrök köszönést és bemutatkozást követően a járművezető által elkövetett közlekedési szabálysértést jelölték meg intézkedésük alapjául. A rendőrök az intézkedés során nem voltak tiszteletlenek a járművezetővel szemben. Az intézkedés során – miközben a járműből kiszállt és a rendőrök felé közeledett – a panaszos észrevételeket tett, miszerint azt indokolatlannak tartja, és részletesen kifejtette, hogy megítélése szerint a közlekedési szituáció nem volt olyan súlyú, hogy a vezető felelősségre vonását kellene kezdeményeznie a rendőröknek. A rendőrök ezt észlelve, és korábbi intézkedésüket befejezve, intézkedés alá vonták a panaszost is. Ennek keretében többször felszólították személyazonosságának igazolására, ám ő ennek kifejezetten ellenszegült. A panaszos magatartásával összefüggésben az intézkedő rendőr és a panaszos teste hasi tájékon érintkezett, ami a közút és a megállás helye közötti szűk hely miatt következett be. A rendőrök a panaszos magatartására tekintettel vele szemben szabálysértési feljelentést kívántak tenni, és úgy döntöttek, hogy előállítják a személyazonosság

igazolásának megtagadására tekintettel. Ezért a panaszos felkarjait megfogva őt a szolgálati gépjárműbe ültették és elszállították a rendőrkapitányságra. Az előállítás 2008. május 10-én 14.15 órától 2008. május 10-én 14.40 óráig tartott. Amikor a panaszossal szemben az előállítás oka megszűnt, szabadon bocsátották, és részére az előállítás tartamáról szóló igazolást állították ki. E dokumentumra – melyen a panaszjogra irányuló tájékoztatás is fel van tüntetve – a panaszos felírta sérelmeit a vele szemben foganatosított intézkedéssel kapcsolatosan. Eszerint az intézkedő r. törzszászlós a hasával lökdöste, ezt kifogásolta és ezért nem volt hajlandó a panaszos neki az igazolványát átadni, illetve a panaszos kijelenti, hogy a későbbiek során panasszal kíván élni.

A rendőri intézkedésre kellő jogalappal került sor, mivel a panaszost a járművében szállító személy közlekedési szabálysértés tényállását kimerítő magatartást tanúsított¹. Az intézkedés folyamán a panaszos fellépése alkalmas lehetett arra, hogy a rendőrök figyelmét az intézkedésről elvonja ezért a rendőrnek kötelessége volt a tevékenységét zavaró panaszossal szemben is intézkedni². A panaszos kétségbe vonta az intézkedés jogszerűségét, ezt azzal indokolva, hogy megítélése szerint a vezető által elkövetett esetleges szabálysértés nem volt olyan súlyú, ami miatt felelősségre kellene őt vonni. Emellett a járműből kiszállva közeledett a rendőrök felé. E magatartása szabálysértés törvényi tényállásába ütközőnek volt minősíthető³, ezért feljelentést kívántak tenni vele szemben a rendőrök, így kellő jogalappal igazoltatták a panaszost. Meg kívánom jegyezni, hogy a rendőri intézkedés jogszerűségét nem szünteti meg az a körülmény, hogy a későbbiek folyamán az intézkedés alá vont személy felelősségre vonása bármely okból elmarad. A rendőri intézkedés jogszerűségének megítélése során csak azok – a rendőr által észlelhető – objektív körülmények, magatartások vehetők figyelembe, amelyek a rendőr számára valószínűsítik az intézkedési kötelezettségének fennállását. Az intézkedési kötelezettség megnyílásához a törvényben megkövetelt szabálysértés gyanúja nem éri, nem is érheti el a szabálysértési jogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján szabálysértés elkövetésének lehetőségét nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az intézkedésre. A tényállás alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos magatartása miatt alappal feltételezték a rendőrök annak jogsértő voltát. Emellett a panaszos többször ellenszegült a már neki

---

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatalom rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

² A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (4) bekezdése alapján a rendőri intézkedés közben körültekintően kell eljárni. A rendőrnek arra kell törekednie, hogy megelőzze, hogy megtámadják, lefegyverezzék, figyelmét a szolgálati tevékenységtől elvonják, vagy lekötöttségét jogellenes cselekmény elkövetésére használják fel.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (1) bekezdés szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

³ Az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdései szerint aki a rendvédelmi szerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, ötvenezer forintig terjedő pénzbírással sújtható. E szabálysértés miatt az eljárás a rendőrség hatáskörébe tartozik.

címzett, a személyazonosság igazolására irányuló rendőri felszólításoknak. Ezzel többször megszegve az Rtv.-ben foglalt engedelmisségi kötelezettségét⁴.

Alapítanul hívta fel személyazonossága igazolására a panaszos a rendőrt, mivel a rendőr egyenruhában teljesített szolgálatot⁵. A rendőr azonban jogszerűen döntött a panaszos előállításával mellett⁶.

A panaszos és a rendőr közötti fizikai kontaktus célja nem testi kényszer alkalmazása volt. Meg kívánom jegyezni, hogy mivel a panaszos a nem vele szemben fogantatott rendőri intézkedés során, azt kritizálva a járműből kiszállt és a rendőrök felé indult, ezért a rendőrök az esetleges támadás megakadályozása érdekében kényszerítő eszközt, így testi kényszert alkalmazhattak volna a panaszossal szemben. Ugyanis a rendőr intézkedése során az érintettek kötelesek a rendőri utasításoknak engedelmeskedni, e szabály alól csak rendkívül szűk kivételt enged a törvény (lásd a 3. l. jegyzetet).

Ennek ellentételezésére az intézkedés alá vont személy jogosult jogorvoslati eljárást kezdeményezni, amennyiben véleménye szerint jogát sértette az intézkedés. A panaszos az előállítás tartamáról szóló igazoláson – melyen panasztételi jogra irányuló tájékoztatás is fel van tüntetve – sérelmét írásban is megfogalmazta, majd kilátásba helyezte, hogy panaszt terjeszt elő „a későbbiek során”. A személyes szabadságában korlátozott panaszosnak a szolgálati járműbe ültetése során joggal alkalmazta a rendőr a legenyhébb kényszerítő eszköz egyik formáját, a megfogást annak érdekében, hogy az intézkedést biztonságosan befejezzék. Egyéb kényszerítő eszközt nem alkalmaztak a panaszossal szemben.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

IV.

A Panasztestület állásfoglalásában tett megállapításaival, illetve következtetéseivel a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

---

⁴ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 19. § (1) bekezdés szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.

⁵ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (1) bekezdése alapján a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja.

⁶ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 33. § (2) bekezdése a) pontja szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a rendőr felszólítására nem tudja magát hitelt érdemlően igazolni, vagy az igazolást megtagadja.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 20. § (3) bekezdése, 29. § (1) bekezdése, 33. § (2) bekezdés *a)* és *f)* pontjai, 47. §-a, 92. § (1) és (2) bekezdései, a 93/ A § (7) és (9) bekezdései;
- A szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény 134. § (1) és (2) bekezdései, 135. § (1) bekezdése;
- Az egyes szabálysértésekről szóló 218/12999. (XII. 28.) Kormányrendelet 40/A. § (1) és (2) bekezdése;
- A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (4) bekezdése.

A jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2010. november „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**